

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Quidam putant virtutes bonos vsus esse liberi arbitrii, id est, actus mentis.
K. L

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

opus virtutis supra dixit esse bonum vsus eorum quibus non bene vti possumus: in quibus posuit liberum arbitrium. Si vero bonus vsus liberi arbitri opus virtutis est, iam virtus non est. Cum ergo bonum vsus eius virtutem esse dixit, nomine virtutis ipsius vsus significauit.

Quod idem vsus est virtutis & liberi arbitrii: sed virtutis principaliter. I

Idem nempe vsus bonus ex virtute est, & ex libero arbitrio: sed ex virtute principaliter. Et bonus ille vsus in magnis bonis annumerandus est. Illa autem gratia præueniens, quæ & virtus est, & non vsus liberi arbitrii est: sed ex ea potius est bonus vsus liberi arbitrii, quæ nobis est à Deo, non à nobis. Vsus vero bonus arbitrii, & ex Deo est, & ex nobis: & ideo bonum meritum est. Ibi. n. solus Deus operatur: hic, Deus & homo. Hoc meritum ex illa purissima gratia prouenit: quæ Apost. notauit dicens. Gratia Dei sum id quod sum, & Gratia eius in me vacua non fuit. Super quæ locum Au. ita ait, Recte gratiam nominat. primum enim solam gratiam dat Deus, & non nisi gratiam, cum non præcedant nisi mala merita: sed post per gratiam incipiunt bona merita. Et ut ostenderet etiam liberum arbitrium, addit, Et gratia eius in me vacua non fuit. Et ne ipsa voluntas sine gratia Dei putetur aliquid boni posse, subdit, Non autem ego solus, scilicet sine gratia: sed gratia: Dei mecum, id est cum libero arbitrio. Plane cum data fuerit gratia, incipiunt esse nostra merita bona, per illam tamen: quia si illa defuerit cadit homo.

Aliorum sententia hic ostenditur, qui dicunt virtutes esse bonos vsus liberi arbitrii, id est, actus mentis. K

Alii vero dicunt virtutes esse bonos vsus naturalium potentiarum, non tamen omnes, sed tantummodo interiores, qui in mente sunt: exteriores v. per corpus geruntur, non virtutes esse dicunt, sed ope-

Quod gratia præueniens, quæ virtus intelligitur non est liberum vsus. sed ex ea omnia bona merita.
1. Cor. 15. b.
Aug lib. de gratia & libero arbitrio c. 5. in fin. Tom. 7.

Ibidem paulo inferius.
Au. ca. 6. eiusdem lib. in principio.

opera virtutum. Et ideo quod Aug. dicit opus virtutis esse bonum vsu naturalium potentiarum, de vsu exteriori accipiunt: quod vere dicit bonum vsu liberi arbitrii virtutē esse, & in magnis numerari bonis, de vsu interiori intelligunt. Et virtutes nihil aliud esse quā bonos affectus vel motus mentis asserunt, quos Deus in homine facit nō homo: quia licet illi motus sint liberi arbitrii, non tamen esse queunt nisi Deus ipsum liberet, & adiuuet gratia sua operante & cooperante: quā Dei gratuitam voluntatem accipiunt, quia Deus est qui & operatur in nobis velle, & operari bonum.

Quibus auctoritatibus muniunt, quod virtutes sint motus mentis.

Aug. tract. 40. ad illud Ioan. 8. dicebat ergo dominus ad eos qui crediderunt, tom. 9. Cap. 10 ad fin. in 10. 3.

Aug. in 1. li. quest. Euāg. in princ. ca. 39 in 10. 4. medio, ca. 1. lib. 1. de Tri.

Quod autem virtutes sint motus mentis, testimoniis sanctorum astruunt. Dicit autem Aug. super Ioannem, Quid est fides? Credere quod non vides. Credere autem motus mentis est. Idem in lib. 3. de Doct. Christiana, Charitatē voco motum animi. Si vero charitas & fides motus animi sunt, virtutes ergo motus animi sunt. Quibus alii respondentes, præmissa verba Aug. ita intelligenda fore inquirunt. Fides est credere quod non vides. i. fides est virtus qua creditur quod non videtur. Item, Charitas est motus animi. i. gratia qua mouetur animus ad diligendum. Et quia hæc & his similia ita accipienda sunt, ex his conijcitur quæ alibi Aug. ait. Nam in 1. li. quest. Euang. inquit. Est fides, qua creduntur ea quæ nō videntur, quæ propriè dicitur fides. Item in 13. lib. de Trin. Aliud sunt ea quæ creduntur, aliud est fides qua creduntur. Ex quibus verbis sic argumētando præcedunt, Aliud est credere, aliud illud quo creditur. Prædictum autem est fidē id esse quo creditur. Sic ergo credere nō est fides: quia credere non id quod creditur. Addunt quoque: Virtus opus Dei tantum est, quā ipse solus facit in nobis. Ipsa ergo nō est vsus, sed actus liberi arbitrii:

non

non est itaque virtus. Præmissis aliisque rationibus ac testimoniis innituntur vtriq[ue]. Horum autem iudicium diligentis lectoris relinquo examini, ad alia properamus.

PRÆDICTA REPETIT VT ALIA AD-
dat, definitam assignationem ponens de gratia, & libero arbitrio contra Pelagianos.

ID vero inconcusse & incunctanter teneamus, lib. arbitrium sine gratia præueniente, & adiuuante non sufficere ad salutem, & iustitiam obtinendam: nec meritis præcedentib[us] gratiam Dei aduocari, sicut Pelagiana heresis tradidit. Nam vt ait August. lib. 1. retract. Noui heretici Pelagiani liberum sic asserunt voluntatis arbitrium, vt gratiæ Dei non relinquunt locum, quam secundum merita nostra dari asserunt. Pelagianorum hæresis omnium recentissima, à Pelagio monacho exorta est. Hi Dei gratiæ qua prædestinati sumus, & qua meruim[us] de potestate tenebrarum erui, in tantum inimici sunt, vt sine hac credat hominē posse facere oīa diuina mādata. Deniq[ue] Pelagius à fratrib[us] increpatus, q[uo]d nihil tribueret adiutorio gratiæ Dei ad eius mādata facienda, nō eam libero arbitrio præponebat, sed infideli calliditate supposebat dicēs, ad hoc eam dari hominib[us] vt quæ facere per liberum arbitrium iubentur, facilius possint implere per gratiam. Dicendo vtiq[ue], Facilius possint, voluit credi, etsi difficilius, tamē posse homines sine gratia facere iussa diuina. Illā vero gratiam Dei, sine qua nihil boni possumus facere, non esse dicunt nisi in lib. arbit. q[uo]d nullis suis præcedentib[us] meritis ab illo accepit nostra natura, ipso ad hoc tantum iuuante nos per suā legē atq[ue] doctrinā, vt discam[us] quæ facere, & quæ sperare debeam[us]. Nō autem

De potestate liberi arbitrii hominis lapsi, quā habet gratia aduocata. Cap. 9. ad princip. Augustin. ad quod vult Deum, libro unico de hæresibus art. 88. Tom. 6. Ibid. paucis omissis.